

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni št. 11.400

Pogumna iskrenost narodnega socializma

Veliko priznanje voditelja Ericha Kocha

S strani Nemcev smo bili doslej navajeni trditve o nemškem praznovanju prebivalstva raznih danes nemških ali mešanih pokrajin. Tako so se n. pr. trudili mnogi nemški znanstveniki, da bi »dokazali« raso germanstvo Prusov, in v Avstriji se razni dr. Wutteji še sedaj trdovratno poslužujejo laži o nemštvu Koroške ter ustvarjajo iz tamkajšnjih Slovencev posebno »vindiško« raso, ki naj bi bila v bistvu nemška in se poslužuje samo nekega »slaviziranega« dialekta. Prav tako ali s še večjo brutalnostjo zatrjujejo italijanski fašisti, da je prebivalstvo Primorske bilo šele po Avstriji umetno poslovanjeno ter »popravljajo« sedaj na podlagi teh »znanstvenih dokazov« tudi slovenska in hrvaška rodbinska imena, napravljajoč iz Petričev Petrije, iz Uršičev Uršije in Ursinije itd. Zato nas je nenavadno in silno prijetno presenetila knjiga predsednika Vzhodne Prusije, odličnega narodnosocialističnega funkcionarja Ericha Kocha »Aufbau im Osten«, ki je izšla nedavno v založbi W. G. Korn v Breslavi.

Erich Koch je z nenavadno smelo odkritostjo povedal v tej knjigi, da so Prusi produkt dolgotrajnega in temeljitega spajanja nemškega in slovanskega elementa in jim prav ta s slovansko pomešana kri daje vse vrline, pretakajoč se od Prusov še v ostale dele nemškega naroda ter osvežujoč ga z novimi energijami! Koch pa gre še dalje in trdi da je prav ta kri vez, ki more bolj kakor vse drugo spajati Pruse in s tem vse Nemce odnošno Nemčijo s Poljaki in Poljsko. Podlaga obeh narodov je s tem skupna, zato pričakuje od Poljske, da bo šla tudi sama po poti narodnega socializma in ustvarila na ta način veliko nemško-poljsko skupnost, ki bo največja sila na severovzhodu Evrope. Po njegovi trditvi se nemški rasizem ne postavlja na nobeno germansko stališče, marveč samo na arijsko ter velja njegov odpor izključno le židom in ostalim nearijem. Zato smatra sodelovanje Nemcev s Poljaki za najnaravnejšo in najpametnejšo zadevo in nemško-poljski pakt mu ni nič manj in nič več kakor »dogodek svetovnopolične važnosti«. »Ta pakt kaže«, pravi Koch dobesedno, »da moreta Nemčija in Poljska, čim se pričnejo direktno sporazumevati Pilsudski in Hitler, Beck in Neurath, torej vodilne osebnosti z vodilnimi osebnostmi in nacionalizem z nacionalizmom, v najkrajšem času spremeniti vso dolgo vrsto starih nasprotstev v novo skupnost velike bodočnosti.«

Za deset let uveljavljeni nenapadalni pakt med Nemčijo in Poljsko dokazuje za to svetu po Kochovi trditvi, kako pošteno moreta sodelovati Nemčija Adolfa Hitlerja in Poljska Josipa Pilsudskega. Ta pakt pa zaključuje šele prvo pripravljeno etapo nemško-poljske in mirovne politike, ki obstoja v glavnem v tem, da se odstranijo obojestranski predsodki, nesporazumi in nerazpoloženja. S tem se pripravlja pa že tudi druga etapa resničnega in stvarnega sodelovanja obeh odločujočih političnih sil bližnjega vzhoda. Avtor knjige veruje v uresničenje teženj te druge etape in je trdno prepričan, da bosta nemški in poljski narod ter njuni državi Nemčija in Poljska v teku desetih let postala ne samo »dobra sosed«, marveč tudi odkritosrčna zaveznika in iskrena prijatelja. V nadaljnjih izvajanjih pa obravnava tudi še podrobno vsa vprašanja, ki se morajo rešiti in kako se morajo rešiti, seveda samo splošno političnega in duhovnega značaja, ne da bi se dotikal tudi konkretnih zadev, kakor so n. pr. teritorialna in slična vprašanja. V splošnem pa gradi vse te svoje misli na historičnem temelju in pred vsem, kakor smo uvodoma omenili, na prusko-poljskem, odnosno nemško-slovanskem krvnem sorodstvu!

Med tem torej, ko skušajo klavarni Dollfusovi križarji Wuttejevega kova, ki so sami produkt krvi slovanskih mater in očetov, »dokazati« sebi in svetu, da koroški Slovenci niso Slovenci in da je koroška nemškutarija pristnega germanskega izvora, oznanja voditelj narodnih socialistov v Vzhodni Prusiji Nemcem, Poljakom in vsem drugim, da so Prusi produkt velike množine nemški dodane krvi in da so prav zaradi te krvi vodilno nemško pleme ter temelj, na katerem naj se zgradi nemško-poljsko prijateljstvo in sodelovanje. Tako pošteno iskrenih besed še nismo nikdar slišali od nobenega Nemca, ne cesarskega ne marksističnega, kakor jih slišimo od tega narodnega socialista! Če bo nemški narodni socializem tako iskreno pošten, kakor ga kaže tu Erich Koch, potem se bodo res lahko uresničile njegove želje o nemško-poljskem prijateljskem sodelovanju, ki se bo moglo razširiti še na prijateljsko sodelovanje z vsemi Slovani, v prvi vrsti pa s Čehoslovaki, Jugoslovani in Bolgari. In morda bodo potem tudi naši nemčurji in nemčurčki postali ponosni, da se po njihovi žilah pretaka slovanska kri in da se morajo prav njej zahvaliti za vso svojo moč!

Boj za plebiscitno Posarje

DVOJE VELIKIH ZBOROVANJ V NEMČIJI IN FRANCIJI. NOV KATOLIŠKI LIST V POSARJU.

BERLIN, 7. maja. V mestu Zweibrücken v Vestfalci je bilo včeraj ogromno zborovanje za Posarje, katerega se je udeležilo okoli 200.000 ljudi, od teh več ko polovica iz Posarja. Tamkajšnji voditelj narodnih socialistov Birkel-Neustadt je apeliral avdoma na Francijo in jo pozval, naj pripravi pot k sporazumu z Nemčijo, zlasti pa glede Posarja. Govoril je tudi državni minister dr. Göbbels, ki je izročil pozdrave kancelarja Hitlerja in vsega nemškega naroda ter izjavil, da bo Nemčija branila svoje pravice do Posarja pred Francijo in pred Društvom narodov. Nato je bila prečitana posebna proklamacija na Francijo in Društvo narodov. V Sathenayu v Franciji je pa bilo istočasno drugo zboro-

vanje, na katerem je govoril poslanec Fribourg o Posarju in izrekel upanje, da bo posarsko ljudstvo glasovalo pri plebiscitu v januarju l. 1935. za ohranitev sedanje neodvisnosti Posarja. V Posarju samem je pa pričel izhajati nov katoliški list »Die neue Saarpst«, ki agitira za ohranitev neodvisnosti Posarja, torej za glasovanje proti Nemčiji in proti Franciji.

VIHARJI V AMERIKI.

NEWYORK, 7. maja. V mnogih ameriških državah razsajajo zadnje dni silni viharji, ki so zlasti v državi Louisiani povzročili ogromno škodo. Po vesteh, ki prihajajo iz prizadetih krajev, se je smrtno ponesrečilo tudi več ljudi.

Bogoljub Jevtič v Sofiji

Sprejem v Dragomanu in Sofiji — Velika pozornost v Bolgariji — Jevtičev obisk ima velik pomen

SOFIJA, 7. maja. Jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jevtič, ki je odpotoval s svojim spremstvom iz Beograda s sinočnjim brzovlakom, je došel v Dragoman v Bolgariji davi ob 9.30. V Dragomanu so ga sprejeli drugi šef protokola Georgijev, prvi tajnik zunanjega ministrstva Valnarov, bolgarski poslanik v Beogradu Kjosicvanov, jugoslovanski poslanik v Sofiji dr. Cincar-Marković, generalni ravnatelj bolgarskih železnic Bošković in številni častniki. Jevtič je nato odpotoval dalje s posebnim vla-

kom in došel še dopoldne v Sofijo, kjer mu je bil prirejen prisrčen sprejem. Vsi sofijski listi pišejo danes o Jevtičevem obisku, kateremu pripisujejo veliko važnost. Splošno se opaža v javnosti zelo ugodno razpoloženje za likvidacijo vseh nesoglasij med obema bratskima državama ter za tesno prijateljsko sodelovanje. Splošno se zatrjuje, da se bo o priliki Jevtičevega bivanja v Sofiji razpravljalo o pritegnitvi Bolgarije v okvir balkanskega sodelovanja.

Mussolini naj pride sam v Pariz

FRANCIJA VODI PRAVILNO POLITIKO. PAKT ŠTIRIH JE MRTEV. NAMESTO BARTHOU V RIM. NAJ PRIDE MUSSOLINI V PARIZ.

PARIZ, 7. maja. Francoski tisk se obširno bavi s poizkusi Italije, da bi po neuspehu državnega podtajnika zunanjega ministrstva Savichja v Londonu zopet oživila pakt štirih in pripravila Francijo do tega, da bi poslala v Rim zunanjega ministra Barthouja. »Ere Nouvelle« pa piše k temu: Želja Italije je, da bi se obnovil pakt štirih in bi v zvezi s tem obiskal francoski zunanji minister Rim. Mislimo, da je Francija, ki je pred kratkim poslala svojega zunanjega ministra v Varšavo in Prago in ga bo v najkrajšem času tudi v Beograd in Bukare-

što, na pravi poti in da vodi politiko, ki je stvarno koristna za njeno obrambo in splošni mir. Zato je sedaj neumešno zahtevati od Francije, da bi se ponovno poživil pakt štirih, ki je de iure in de facto postal mrtvo besedilo na papirju, odkar je Nemčija izstopila iz Društva narodov. »Ere Nouvelle« piše tudi: Če Italija zares želi s Francijo pogajanja samo v vprašanju razorožitve, zakaj ne bi potem italijanski ministrski predsednik sam obiskal Pariza? Mussolini menda ni privezan na Rim, kakor je bil papež nekoč na Vatikan?

Francija se ekstremizira

PARIZ, 7. maja. V vsej Franciji so postale politične stranke tako delavne, ko da bi bili pred volitvami. Včerajšnje nadomestne volitve v nekaterih okrajih so izpadle zelo različno; v departmaju Aisne je zmagal v veliko večino desničar Duvernois nad radikalnim socialistom, v St. Denisu je zmagal iz Moskve delegirani komunist Doriot, v St. Marie de Meer je pa bil izvoljen komunist Piche, ki odsedeva v ječi neko petletno kazen. Iz tega sledi, da zmagujejo povsod ekstremisti. V St. Quentinu so se spopadli komunisti in francisti in je policija le s težavo napravila red.

Grčija ostane zvesta balkanski zvezi

CARIGRAD, 7. maja. Z ozirom na vesti, ki so jih priobčili te dni nekateri italijanski listi, so turški častniki intervjuvali grškega vojnega ministra Kondilisa, ko je potoval skozi Carigrad. General Kondilis je italijanske vesti demantiral in dejal, da je Grčija podpisala balkanski pakt in mu bo tudi ostala zvesta, ker ni nobenega razloga, da bi izstopila. Nasprotno, Grčija te želi, da se ta pakt okrepi in se mu pridruži tudi Bolgarija. General je že včeraj došel v Ankaru, kjer se bodo začela posvetovanja, kako izvesti in izpopolniti balkanski pakt po konkretnem dogovoru med Turčijo in Grčijo, ki naj zagotovi sodelovanje omenjenih dveh držav v interesu miru.

REDUKCIJA V FRANCIJI.

PARIZ, 7. maja. V včerajšnjem uradnem listu je bila objavljena cela vrsta dekretov o redukcijah v najvažnejših oddelkih finančnega ministrstva, kakor v računskem, upravnem, katastrskem, carinskem in davčnem. Reduciranih je približno 5600 uradnikov, to je okrog 10 odstotkov celokupnega osebja finančnega ministrstva.

SPOR MED BARCELONO IN MADRIDOM.

BARCELONA, 7. maja. Katalonska zbornica je sprejela velikopotezen gospodarski načrt, ki bo realiziran v 5 letih. Načrt je bil poslan v odobritev madridski vladi, ki ga je odklonila. Katalonska vlada je pa sklenila, da bo svoj program kljub temu uresničila. Zaradi tega je nastal med Barcelono in Madridom spor, ki utesne roditi precejšnja iznenadenja. V Kataloniji je veliko ogorčenje proti madridski vladi, ki ji očitajo, da namenoma onemogočuje vsako iniciativo katalonske vlade. Tudi je zaradi tega katalonska vlada prisiljena, da gre po svoji poti, če je to madridski vladi všeč ali ne.

AVSTRIJA IZUMIRA.

DUNAJ, 7. maja. Doslej znani rezultati iz 73 okrajev Avstrije, ki so predstavljali l. 1923. v celoti 82,8 odstotkov celokupnega prebivalstva, dokazujejo, da je narastlo prebivalstvo v 10. letih samo za 3,3 na 1000. Dunaj sam je celo nazadoval. To je dokaz, da se prebivalstvo Avstrije ne množi več, odnosno tako malo, da dela ta pojav resne skrbi.

TRI LETALSKE NESREČE.

PARIZ, 7. maja. V bližini Vestende je pri vojaških vajah belgijskega letalstva padel neki opazovalec iz letala v morje in se utopil. Trupla še niso našli. Na letališču v Tunisu je veter obrnil neko francosko letalo, ki je treščilo na tla in se razbilo. Trije potniki so se ubili. Tretja nesreča se je pa prigodila na letališču v Lyonu, kjer se je razbilo neko letalo in sta pilot ter opazovalec nevarno ranjena.

PIRC VODI!

BUDIMPEŠTA, 7. maja. Na budipeštanskem šahovskem turnirju je Vasja Pirc dosegel že drugo zmago. Premagal je Šterka in vodi z dvema točkama. Dr. Milan Vidmar pa igre s Stalbergom še ni končal.

Dnevne vesti

Zeleni Jurij

Lepa proslava Jurijevega praznika na tezenskem vežbališču

Nekoliko se je letos že katoliški sv. Jurij izneveril svoji nalogi, ker nam je pomlad prinesel že sv. Marko. Vendar pa to ni prav nič motilo tradicionalne proslave pravoslavnega Jurijevega dne ali jurjevanja, praznika prebujajoče se pomladi in nacionalnega dela. To jurjevanje bo sčasom tudi v našem obmejnem Mariboru splošen narodni običaj, kar nam je bila dokaz včerajšnja velika udeležba. Mimo celokupne mariborske posadke so se zbrali ob napovedani uri na Trgu svobode tudi Sokoli, čete Narodne obrane in številno narodno občinstvo, ki je krenilo v impozantnem sprevedu z vojaško godbo na čelu na tezensko vojaško vežbališče.

S tiho počastitvijo so se udeleženci jurjevanja spominjali obenem tudi prednikov, ki so se na ta dan zbirali v čete, in šli vedno znova v boj za svobodo. Zato je ta spominski dan s posebno svečanostjo proslavila zlasti naša junaška vojska, zvesta čuvarica svetlih tradicij slavne preteklosti. Mogočen je bil pogled na

razvrščene čete, ki so vzor discipline. Mogočno je odjeknil pozdrav: »Bog ti pomaga!«

Po zboru in pozdravu se je razvila na prostranem vežbališču pristrčna zabava, pri kateri je neumorno igrala vojaška godba. Občinstvo se je pomešalo med veselo razpložene vojake in plesalo z njihovi tradicionalno kolo. Bil je na vežbališču zbran celoten častniški zbor mariborske garnizije, opazili pa smo tudi zastopnika mestne občine mariborske, podžupana g. Golouha in predstavnike skoro vseh mariborskih nacionalnih organizacij.

Visoko je že stalo toplo pomladansko solnce na nebesnem oboku, ko so zatrobili trobentači: Zbor! Strumno so se razvrstile vojaške čete in okrašene z zelenjem odkorakale med vidnim dobrim razpoloženjem v svoje vojašnice. Poslovilo se je tudi narodno občinstvo, ki je odneslo najlepše vtise v prepričanju, da je lahko žal slehernemu, ki se jurjevanja ni udeležil.

Pomembno slavlje mariborskih gasilcev in reševalcev. Veliko je človekoljubno delo, ki ga opravljajo z ljubeznijo in poštrevnostjo mariborski reševalci in gasilci. Kako iskreno tovarštvo je med njimi samimi, pa nam je pokazal sobotni večer v dvorani Gasilskega doma, ko so proslavili v ožjem krogu 26-letnico obstoja reševalnega oddelka, 30-letnico neumornega delovanja požarnika Henrika Egerja, tisočo vožnjo reševalca in Čerčeta, dvestoto vožnjo poveljnika nedeljača na pomoč pri požarih, steno njo na pomoč pri požarih Franca Čerčeta in petdeseto vožnjo požarnikov Kribernika in Herzmanskega. Slavili pa so obenem tudi odhodnico treh mlajših gasilcev, Branka Volčiča, Ruperta Letnika in Emerika Korotočnika, ki jih kliče dolžnost pod vojaško zastavo. Slavlje je otvoril predsednik mariborske Gasilske čete in reševalnega oddelka g. dr. Ivan Jančič, ki je toplo pozdravil zbrane gasilce in reševalce ter zastopnike mariborskih listov, posebej pa še omenjene slavlence. V svojem nagovoru se je hvaležno spominjal ustanovitelja mariborskega reševalnega oddelka, 95-letnega šefa zdravnikarja g. dr. Urbazca, ki so mu navzoči tovariško stiskali roko in mu iskreno želili, da bi zdrav in čil, kakor je, dočkal 100-letnico svojega plodonosnega življenja. V svojih nadaljnjih izvajanjih je predsednik g. dr. Jančič omenjal za sluge slavlencev za poštrevnostno delo pri četi in reševalnem oddelku ter vsem iskreno čestital. Nato je svečano izročil umetniško izdelani diplomi slavlencema Egerju in Ivanu Čerčetu, zlato vrvico poveljniku Benedičiču in Francu Čerčetu, srebrno vrvico pa Kriberniku in Herzmanskemu. Po teh slovesnih trenutkih je razvila v dvorani tovariška zabava, med katero je v imenu zvestih tovarišev poveljnik Benedičič izročil Henriku Egerju lepo plaketo z gasilskim znakom v priznanje zaslug in uspešnega delovanja. Slavlenci so se posamezno zahvalili za priznanje in pozornost z zaoblubo zvestega tovarištva in zvestobe prostovoljne pomoči bližnjemu. Spregovoril je med drugim tudi zdravnik dr. Sekula in so njegove besede ponovno razgibale dobro in odkritosrčno razpoloženje pomembnega večera naših gasilcev in reševalcev.

Slovesen zaključek samaritanskega tečaja. Mariborska gasilska župa je priredila trinedeljski samaritanski tečaj za posamezne gasilske edinice, ki je bil včeraj ob navzočnosti predsednika mariborske gasilske čete g. dr. Ivana Jančiča slovesno zaključen. Tečaja se je udeležilo 35 gasilcev, ki so se izvežbali za sanitetno službo pri gasilskih četah. Zaključne prireditve so se udeležili tudi banovinski zdravniki z župnega teritorija.

Tekmovanje za svetovno šahovsko prvenstvo. V Stuttgartu se je odigrala 12. partija šahovskega dvoboja za svetovno šahovsko prvenstvo med dr. Aliehi-nom in Bogoljubovom, ki se je po 10-urni borbi končala neodločeno.

»Velika kavarna«, danes v ponedeljek specialni koncert pevskega zbora »Bala-lajka«.

Najlepši odpočitek v kavarni »Park« v mestnem parku.

SOKOL MARIBOR MATICA. Drevo ob 20. uri bo v društveni sobi v Narodnem domu odborova seja. Pridite vsi in točno! Zdravo!

Častno povabilo docenta dr. Matka. Primarij mariborske bolnišnice, docent g. dr. Matko, je prejel od ministra za narodno zdravje g. dr. Novaka častno povabilo, s katerim ga je poklical v ministrstvo in mu poveril dolžnost organizacije boja proti jetiki v vsej državi. Docent dr. Matko je vabilo sprejel in bo v kratkem odpotoval v Beograd. Jutri v nedeljo pa odpotuje v Ljubljano, kjer se bo udeležil seje pripravljalega odbora za prvi jugoslovanski protituberkulozni kongres.

Iz državne službe. Iz Valjeva je premeščen v Maribor tehniški pristav Milenko Pilič.

Iz banovinske službe. Za banovinskega tajnika je imenovan pristav Franc Dor-nik pri okrajnem glavarstvu v Šmarju pri Jelšah; premeščeni so: Ivan Ilč iz javne bolnišnice v Celju v Ptuj, Ivan Verce pa s kmetijske šole v St. Juriju k banski upravi.

Kolo sreče. Včerajšnja tombola Sokola Maribor III., ki je bila na Trgu svobode, je bila dobro obiskana. Največ sreče je imel vojni invalid Josip Rotman iz Bresterne, ki je zadel prvo tombolo, 2.500 Din. Drugo tombolo, 1.500 Din v denarju, je dobil učenec Sergei Cvetko s Pobrežja, tretjo, 1.000 Din v denarju pa učenka Roza Novakova iz Bohove pri Hočah. Moderno kuhinjsko pohištvo je zadela Milica Logarjeva iz Studencev, žensko kolo Marija Kotnikova iz Rogoze, kuhinjsko posodo Ema Klampierjeva iz Ribniškega sela, specerijo kotlar Alojzij Šorn iz Maribora in čevljar Alojzij Zad-nik iz Studencev, fotografski aparat pod narednik Dušan Popič, blago za obleko kovač Ivan Černe iz Orehove vasi, vrečo moke kuharica Terezija Puklavčeva iz Maribora, dva m³ drv pa zasebnica Marija Selanova.

Drugo nagrado je priznala žirija Ivanu Miklavcu iz Ljubljane za osnutek lepaka letošnjega »Mariborskega tedna« pod geslom »Oranž«.

Nova planinska koča na Pohorju. V južnih pohorskih predelih v območju Velikega vrha ima svoj široki delokrog SPD podružnica v Slov. Bistrici. Njen davni sen, da si tudi ona postavi svojo lastno postojanko bo še letos uredničen. Njena stavbna zadruga »Koča pri Svetih treh kraljih« priredi v četrtek 10. tm. (na praznik Vnebohoda) ob 10.30 pri Svetih treh kraljih na Pohorju prvo pomembno planinsko slavnost s sveto mašo in polaganjem in blagoslovljenjem temeljnega kamna za kočo. Mariborski planinci bodo za to prireditve organizirali svoj izlet. Spored izleta priobčimo pravočasno.

Dečji dan. V okviru dečjih dnevov, ki jih prireja Jugoslovanska unija za zaščito mladine, so priredila tudi mariborska društva včeraj prvi tak dečji dan v prid počitniškim kolonijam na Pohorju in na morju ter v prid božičnici revnim učencem. Dopoldne ob 10. se je zbrala na dvorišču deške osnovne šole v Razlagovi ulici šolska mladina, ki je v sprevedu z naraščalniki Rdečega križa na čelu odkorakala po Aleksandrovi cesti in Vetrinski ulici na Glavni trg ter po Gosposki ulici v park. V parku so priredili naraščalniki koncert, na katerem so prvi nastopili mali harmonikarji Rdečega križa pod vodstvom g. Šušteršiča. Mnogi navzočega občinstva je nagradila male, ki so nastopili prvič javno, z vi-harnim ploskanjem. Prav tako ni štedila s priznanjem ob nastopu zbora deške meščanske šole in ob skupnem nastopu malih harmonikarjev, zbora in orkestra. V parku in v mestu so naraščalniki prodajali posebne znake. Prihodnji dečji dan pa bo na praznik Vnebohoda 10. t. m. Tudi tedaj bodo prodajali naraščalniki v mestu znake, v parku pa med sporedom malinovcev.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek ob 20.15 predava g. univerz. prof. dr. Warnier iz Zagreba o znamenitem francoskem romanopiscu Stendhalu.

Enodnevni tečaj o pokončevanju škodljivcev in boleznih vinske trte in o poletnih delih v vinogradu se bo vršil v soboto 19. maja t. l. na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Obrtni knjigovodski tečaj v Mariboru se otvori danes točno ob 8. uri zvečer v Trgovski akademiji. Ob otvoritvi se lahko vpišejo še novi interesi. Dostop samo do 8. ure zvečer.

Žalostna smrt tihotapca. V Novi gori stanujoči 32letni delavec Stefan Zavšek je bil dolga leta strasten tihotapec. Nobena kazen pri njem ni zalegla, dokler ga ni so vtaknili v zapor, ker je delal več mesecev pokoro. Ko je kazen pred kratkim prestal je bil silno potr. Za nobeno delo ni več prijel. Že v zaporu je najbrže skoval načrt. Našli so ga te dni obešenega v nekem gozdu. Kaj da ga je pognalo v tako žalostno smrt, ni točno znano.

Samomor prevžitkarja. V Polskavi si je pognal kroglo v glavo 62letni prevžitkar Fr. Dreo. Zadnje čase je bil zelo obupan, nikdo pa ni pričakoval, da si bo vzel življenje. Kroglja je nesrečnemu razbila lobanjo in je bil na mestu mrtve. Vzrok samo mora ni znan.

Nezgoda. Neki nepreviden avtomobilist je sinoči povozil v Pesnici 28letnega delavca Franca Vidoviča in njegovo ženo 26-letno Marijo, ko sta nameravala prekorčiti cesto. Oba je vozilo podrla na tla, kjer sta obležala s hudimi poškodbami na glavi in rokah. Poklicani mariborski reševalci so prepeljali oba v bolnišnico.

Nepreviden kolesar. Ko se je včeraj popoldne vračala s prehoda 19letna žena kazniškega paznika Justina Šterličeva, jo je podrl na tla neki kolesar, ki ga je prepozno opazila. Pri padcu se je Šterličeva tako hudo poškodovala, da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

Sirov napad. V Kamnici so sinoči napadli neznani fantje 35-letnega delavca Antona Rudeža, stanujočega na Pobrežju. Obdelali so ga tako hudo s koli, da je obležal v krvi nezavesen na tleh. O napadu so bili obveščeni reševalci, ki so Rudeža spravili v bolnišnico.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 13.7 stopinj C nad ničlo, minimalna temperatura je znašala 12.7 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18.1 stopinjah 739.8, reduciran na ničlo pa 737.6; relativna vlaga 75; vreme je jasno in tiho.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Pesem z neba« z Janom Kiepurjo in Marto Egger-tovo v glavni vlogi. Od jutri dalje prekrasen velefilm »Poljub pred ogledalom«. Veliko filmsko delo po znani gledališki igri Ladislava Fodora.

Kino Union. Do vključno srede največje mojstrsko delo »Predor« po svetovno-znanem romanu B. Kellermanna.

Pri ishljasi sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muke izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 7. maja: Zaprto.

Torek, 8. maja ob 20. uri: »Nora«. Gos-tovanje Vike Podgorske in Hinka Nu-čiča. Zadnjikrat. Znižane operne cene. Red C. Zadnjikrat.

Poslednja uprizoritev učinkovite Ibse-nove drame »Nora« bo v torek, 8. tm. za red C. V glavnih ulogah gostujeta prvaka zagrebške drame Vika Podgorska in Hinko Nučič, ki sta pri dosedanjih uprizoritvah tega dela dosegla tako sijajen uspeh. Ker je to obenem zadnja dramska uprizoritev te sezone, opozarjamo na predstavo zlasti lastnike blokov. Veljajo dramski bloki. Cene so znižane operne.

Važno za lastnike gledaliških blokov! Opozarjamo lastnike blokov, da se vrši zadnja dramska predstava te sezone »Nora« v torek, 8. tm. Veljajo d r a m s k i bloki!

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpeha-vanju, slabem želodcu, leni prebavi, čre-vesnem zagatenju, napihnjenosti, mot-njahl presnavljanja, oprišču, srbečici o-svobodi naravna »Franz Josefova« voda vseh nabranih strupov gnulobe. Že stari mojstri vede o zdravih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« voda ob-nese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogeri-jah in specerijskih trgovinah.

Lep napredek v obmejnem tujskem prometu. Te dni je otvorila mariborska Tujsko-prometna zveza svojo ekspozi-turo v St. Ilju, ki jo bo vodil g. Ivan Roglič. Ekspozitura bo začasno poslo-vala v kiosku, dokler ne bo zgrajena eno-nadstropna stavba, ki jo bodo pričeli graditi že te dni. Načrte za obmejno zgradbo je izdelal inž. arh. Jaroslav Čer-nigoj. Ustrezala bo vsem najmodernejšim predpisom in okusom. V prvem nad-stropju bodo stanovanja za uradnike, v priličju pa bodo poslovni prostori. Za-misel mariborske Tujsko-prometne zve-ze in realizacija prepotrebnega načrta za obmejno ekspozi-turo ni samo lokalnega, marveč vsedravnega pomena. Tujci in potniki bodo že takoj pri vstopu na na-ša tla dobili vse potrebne informacije. V Gornji Radgoni pa bo zveza otvorila svojo ekspozi-turo prihodnji teden, ki bo začasno nameščena v novi zgradbi bli-zu mostu preko Mure. Ko pa bodo zgra-jeni ob podaljšku mostu projektirani pa-viljoni, bo v enem teh paviljonov poslo-vala ekspozi-tura. Obe ekspozi-turi bosta imeli obenem tudi menjalnice, tako da bodo mogli tujci tudi menjati valuto, kar bo zelo ugodno uplivalo na naš tujski promet z ozirom na stroge predpise no-ve devizne naredbe.

Zaposlenost v aprilu. OUZD v Ljublja-ni objavlja statistične podatke o zavaro-vanju delavcev v aprilu. Povprečno je bilo zavarovanih 77.375 delavcev in de-lavk (v primeru z aprilom lanskega le-ta 3205 več) in sicer 47.152 moških in 30.223 žensk. Bolnikov je bilo 1981. Pov-prečna dnevna zavarovalna mezda je znašala Din 22.68, celokupna zavaroval-na mezda pa 1.755.048 Din. Konjunktura zaposlenosti delavstva se je v aprilu 1934 precej zboljšala. Tudi sezijska zaposle-nost delavstva izkazuje precejšnje izbolj-šanje. Od marca 1934 do aprila 1934 je prirastlo 2891 moških in 378 ženskih čla-nov. Predvsem gre to izboljšanje zapo-slenosti na račun gradbene industrije, ki je izrazito sezonskega značaja. Povpreč-na dnevna zavarovalna mezda, ki ustre-za približno faktičnemu zaslužku pov-prečnega delavca na dan, je v aprilu 1934 zopet nekoliko popustila, in sicer pri moških za Din 0.85, pri ženskah pa samo za Din 0.08.

Radio Ljubljana. Spored za torek 8. t. m.: ob 11.00: šolska ura; 12.15: kompozicije Čajkovskega v reproduc. glasbi; 12.45: poročila; 13.00: čas, Donski koka-ki pojo (plošče); 18.00: otroški kotiček (Mirko Kunčič); 18.30: reproduc. koncert citraškega orkestra; 19.00: sokolske ve-sti (Fran Lubej); 19.30: zgodovina Vr-ljnice (Stanko Kočevar); 20.00: poročilo o mednarodnem glashbenem festivalu v Florenci (prof. Osterc); 20.20: klavirski koncert pianista dr. Reinerja; 21.00: radijski orkester; 22.10: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Henrik Ibsen: NORA

Gostovanje Podgorske in Nučiča

Veliki norveški dramatik Henrik Ibsen, ki je s svojimi analitično psihološkimi dramami odkrival prepade človeških duš in družbe ter postal eden glavnih stebrov dramatike prejšnjega stoletja (rojen l. 1828, umrl l. 1906), je ustvaril v »Nori« delo trajne vrednosti, ki bo s svojo globino vedno osvajalo. Zato je bila tudi njena letošnja uprizoritev v našem gledališču za »Glembajevini« v Gavellovi režiji največji dogodek, kateremu je dalo najvišji poudarek še gostovanje naših dveh odličnih slovenskih gledaliških umetnikov, članov zagrebške drame ge. Vike Podgorske in gosp. Hinka Nučiča. Poglobljena režija g. Vl. Skrbinška je ustvarila mimo tega primeren okvir, tako da je bil uspeh vsestransko popoln.

Ga. Vika Podgorska, ki je stopila prvič na »deske, ki pomenijo svet« prav v Mariboru, je s kreacijo Nore sijajno dokazala, da ji te deske tudi zares pomenijo svet, popolno umetniško izživljanje v pravem in polnem pomenu besede. Upo rabljanje glasu, mimike in gest, vse je pričalo o mogočnem obsegu skale njenih sredstev, njenih globokih umetniških čuvstvenosti. Skoraj otroška razigranost in razposajenost v scenah prvega dejanja, boj med upom in strahom v scenah drugega, »igranje« in naposled globoko spoznanje v tretjem, vse je bilo tako silno naravno in prepričujoče, da moremo Podgorsko mirne duše šteti med velike gledališke umetnice ne samo pri nas, temveč v Evropi sploh. Kdor je videl njeno Noro, jo je doživel in je ne bo več pozabil; ostala mu bo kot stara znanka, živa in pristna kakor iz resničnega življenja izven gledališča. Norin mož, odvetnik Torvald Helmer v drami ni tako obsežna osebnost, kakor je Nora sama, je pa umetniško dovršen lik, kakor so pri Ibsenu skoraj brez izjeme vsi in je tako nudil g. Hinku Nučiču še vedno dovelj prilike pokazati in uveljaviti svojo igralsko umetniško moč. Dokazal je, da je ta njegova umetnost zrela, na višku, tam, kjer ni nič več problematike, kjer je dejanje dovršeno in nespremenljivo. To smo zelo živo spoznali zlasti v tistih scenah, ki so odkrivala notranja razpoloženja. Kakor ga, Podgorska, je tudi on z lahkotno resničnostjo ustvarjal položaje in tako je Torvald Helmer živel resnično Ibsenovo življenje. Zares, gledališki upravi in obema gostoma, smo hvaležni za to gostovanje in bi samo želeli, da nam na prihodnje ne bi bilo treba zopet čakati tako dolgo, kakor smo na to!

Ob ge. Podgorski in g. Nučiču so pa rastle tudi naši domačini g. Vl. Skrbinšek, gđc. Kraljeva, g. Furijan in ga. Dragutinovičeva. G. Skrbinšek je ustvaril iz bolnega zdravnika Ranka živega človeka z vso pristno tipiko, fino pojmovano in dosledno v besedi, maski, mimiki in gesti. Isto velja za gospo Lindejevo gđc. Elvire Kraljeve. Skromna ženska, ki je prav za prav le ozadje, ki naj pokaže Noro še bolj plastično in poudarjeno, je živela svoje skromno, tiho,

a dobro življenje v kreaciji naše domače prvakinja ter je tako dovrševala podobo celote. A tudi g. Furijan se je dobro vživel v značaj propadlega odvetnika Krogstada in ga podal z vso potrebnostjo zunanjo in notranjo, duhovno in telesno karakteristiko. Uloga pestunje Ane Marije, ki je bolj ob strani vsega, je dala ge. Štefi Dragutinovičevi priliko za tiho upodobitev, skladajočo se posrečeno s celoto. Kar je domačine ločevalo od obeh gostov, zlasti pa od ge. Podgorske, je bilo pomanjkanje nekaterih drob-

nih fines igralske umetnosti, toda tudi le ponekod, kajti kdaj pa kdaj smo opazili tudi razveseljive momente finih detajlov. Ulogi hišne Helene in postreščka sta pa odigrala gđc. Marija Križajeva in g. Ljudevit Crnobori. Dobri so bili tudi otroci Ivar, Bob in Emmy, samo malo preveč plahi.

Tako smo dosegli letos višek z začetkom in s koncem, z »Glembajevini« in z »Noro«, dočim smo doživeli vmes med tema dvema stebroma tudi nekaj, morda nepotrebnih — razočaranj.

-r.

Pred otvoritvijo kopalne sezone na Mariborskem otoku

Pomladni vtisi in razmišljanje na izprehodu

Med onim, s čimer se Mariborčani lahko pobahamo pred tujci, je nedvomno tudi Mariborski otok z modernim kopalščem. Tujci nam ga zavidajo ne zgolj zaradi dimenzij kopalnih priprav, marveč tudi zaradi izredno lepe lege. Ali si pa tudi more človek misliti kaj lepšega? Sredi deroče Drave z zelenim gozdom porasli otok, na solnčni jasi otoka pa najmodernejše kopalšče, kakršnega nima niti Beograd, Zagreb, niti Ljubljana in ga tudi ne morejo imeti, ker je to naša posebnost ki se ne da imitirati.

Sedaj na otoku še ni življenja in sameva zapuščen; sredi narasle umazane Drave. Tišina otoka motijo le udarci kladiv, ki zakovčujejo železno ogrado novega mostu, ker je starega odnesla voda. Dejal bi, da je prav sedaj spomladi naš Mariborski otok najlepši. Mislim prdvsem na one, ki jim ni vse samo kopanje in ki še dajo nekaj na romantično toplih pomladanskih dneh. Za take bo že sprehod na otok sedaj spomladi, ko človek začne vse znova doživljati, res pravi užitek.

Mahneš jo na katerokoli stran, povsod se ti bo nudilo dovoli užitka. Po dolgi Koroški cesti, mimo starih, tipično mariborskih raztegnjenih hišic, kjer še danes posedajo ob toplih dnevih pred svojimi delavnicami krojaški in čevljarski mojstri in kljub krizi pomežikujejo smeje solncu, ko takrat v starih časih... In takoj za hišami raztegnjena polja ob belih cestah in na njih meščani, ki jih obdelujejo, da ne bo treba vsega kupovati na trgu. Na desno so travniki, polni razkošja, cvetja, metuljev, čvrčočih murnov in pomladnega vetra, ki vse to pozibava v živahnem ritmu.

Bogme, če bi bil tonfilmski režiser, bi zajel vso to pomlad na sliko in v zvok in bi jo kazal pustežem, da bi se jim obrazi razlezli v smehljaj. In vedno kaj novega! Pot vodi mimo gramoznih jam, v katerih mišičasti in razkuštrani delavci odkrhavajo s krampi zemljo. V presledkih postajajo, si brišejo znoj in se šaliijo med seboj. Tudi za nje je pomlad, ki jim je prinesla dela in kruha. Povsem nova okolica se ti pa nudi, ko po položni poti stopaš ob v solncu lesketajoči Dravi in gozdčku na drugi strani. Kmalu se ti odpre pogled na zeleni otok.

Lepo idilo moti gradnja mostu. Naokrog ležijo razmetani trami, na ogradiju mosta pa kar mrgoli pridnih delavcev.

Delovodje jih priganjajo. Hiteti je treba, ker je kopalna sezona zaradi vročih dni pred durmi. Pred mostom je tablica, ki te opozori, da je prehod nezaposlenim prepovedan. In prav je, da ni dovoljen. Hoditi preko provizorično zgrajene brvi je nevarno in bi prav lahko kaka mariborska neroda cepnila v vodo. Tako sem si mislil. Ker se pa ne prištevam k nerodam, sem jo le mahnil preko brvi. Na vsej kratkosti brvi me je ustavilo pet delavcev in me opozorilo na prepovedan prehod, dokler nisem prispel na otok.

Morda se mi bo kdo smejal, če rečem, da takole zapuščeno kopalšče kar impozantno učinkuje. Mislim namreč v fantaziji, ko človek vidi bazene polne vode, ob straneh pa plapolajo zastave vseh evropskih narodov in megafon javlja pričetek tekme na 100 m hrbtno za prvenstvo Evrope... Med favoriti je tudi Mariborčan Štefan Mevža. In plavajo... Srdit boj... Mariborčan Štefan Mevža je pogorel tik za albanskim plavalcem... Škripnem z zobmi, in ko se prebudim v resničnosti ob praznih bazenih, kar hvallim Boga, da nam ne bo treba še tako kmalu — škripati z zobmi. Pravijo sicer, da se Mariborčani ne damo kar tako v plavanje. Bodimo odkritosrčni. Posekajo nas že »provinclerji« ala Kamnik in Slovenska Bistrica. In to kljub temu, da imamo najmodernejše kopalšče v državi!

Nismo pa Mariborčani nerodni samo v plavanju, nerodni smo tudi v reklamah, ker ne znamo za naše kopalšče zainteresirati raznih sportnih forumov. In prav radi tega je mariborski sportni »firbec« prikrajan za marsikatero atrakcijo v plavalnem sportu na račun lastne malomarnosti. Uporabnost našega kopalšča na otoku za velike sportne prireditve je uvidela avstrijska plavalna zveza, ki je pred lagala Maribor za kraj plavalne tekme Avstrija: Jugoslavija. Tako nam morebiti res pade pečen golob z neba v usta.

Okolico kopalšča na novo urejujejo, tako, da bo otok letos še polepšan. Sicer pa se bodo obiskovalci lahko sami prepričali, kako skrb občina za udobnost svojih »purgerjev«, ki so navajeni samo kritizirati in vdani v usodo čakati, da jim bodo tujci odkrivali bisere znamenitosti in lepote. Prav bi bilo, če bi uprava kopalšča na otoku sedaj ob pričetku sezone razposlala po vsej državi in tudi v tujino propagandne plakate, ki naj bi

vabili tujce na obisk mariborskega biserja kot letovišča s prikupno sliko kopalniških naprav. Morebiti bi se izplačalo... — Btd.

Ob petnajstletnici bojev za Koroško

Spominu junaka Frana Malgaja

V soboto 6. t. m. je poteklo 15 let, kar je umrl tragične smrti med Guštanjem in Dravogradom eden naših največjih mož burnih prevratnih dni, poročnik Fran Malgaj. Rojen pri Sv. Juriju ob Južni železnici je studiral gimnazijo v Celju ter bil potem v svetovni vojni, naposled kot častnik na soški fronti. L. 1918. se je vrnil v Celje in se temeljito pripravil na razpad Avstro-Ogrske. Glavno pažnjo je posvetil Koroški, katero je v zadnjem poletju svetovne vojne tudi prepotoval in temeljito spoznal.

Po prevratu je zbral Malgaj v Celju malo, a hrabro četo 40 častnikov, podčastnikov in vojakov ter krenil na Koroško, kamor je prispel v prvih dneh oktobra in zasedel v noči od 5. na 6. trg Guštanj. V nekaj dneh je bil docela gospodar v vsej Mežiški dolini. Tja mu je prišla na pomoč četa 30 Srbov iz Ljubljane, katero je uporabil skupaj s svojimi starimi in novimi soborci za obvladanie ozemlja in za nadaljnji pohod. Zasedel je Pliberk in skoraj vso Podjuno ter vkoral v začetku decembra v Velikovec, katerega je zavzel po srditih bojih s petkrat močnejšim sovražnikom, oboroženim tudi s strojinicami in topovi.

Malgajev cilj je bil doseči in zasedeti Gosposvetsko polje in Celovec, kar je tudi nameraval, a je moral na višje povelje opustiti. To naše oklevanje je pa dalo Nemcem priliko, da so pričeli zbirati z vseh krajev Avstrije in celo Bavarske nove čete, katere so dobro organizirali, opremili ter se pripravili na napad na Malgajeve čete, ki so ostale slej ko prej neustrašne, a maloštevilne. Vendar je hotel Malgaj Nemce prehiteti. Napadel jih je, a uspel ni. Moral se je umikati in zapuščati postojanko za postojanko. Naposled je dospel Malgaj v Labudsko dolino, v Prevalje in Guštanj. Toda na višje povelje se je moral tudi od tu umakniti in je krenil dne 6. maja l. 1919. proti Dravogradu. Na tem umiku ga je dohitela smrt v bližini mesta, kjer stoji sedaj njegov spomenik. Nemci so ga pokopali za guštanjskim pokopališčem kakor razbojnika in šele 25. oktobra l. 1919. so njegovo truplo odkopali ter ga prepeljali k zadnjemu počitku v rojstni kraj Sv. Jurij.

Z Malgajem smo izgubili velikega nacionalista in idealista, ki je svojo ljubezen do naroda in domovine dokazal z nešteti junaštviji. Dokler bo ostal spomin na naše osvobojenje, bo ostal tudi na Frana Malgaja. O njem bodo večno pričale najlepše njegove besede, izrečene nekaj dni pred smrtjo: »Gospa Sveta je moj vzor. Slovensko Koroško bom branil do zadnje kaplje krvi. Če pa padem za našo lepo jugoslovansko domovino, prepeljite moje truplo v moj rojstni kraj. Potolažite mojo mater, brate in sestre. Povejte jim, da sem padel za mater nas vseh, za Jugoslavijo!«

Obisk pri Leninu

Iz knjige Giovannija Papinija »Gog«

V knjigi »Gog« je pisatelj Papini karakteriziral voditelja ruske revolucije. Seznaniti hočemo naše čitatelje z vtisi, ki jih je dobil pisatelj, ko je obiskal Lenina, čigar ime se vedno nekako rezervirano omenja v javnosti. »Ves mesec sem si prizadeval,« pravi Papini, »in napel sem vse sile, da dosežem svoj cilj. Podal sem se v Rusijo samo iz razloga, da spoznam tega človeka in se nisem hotel preje vrniti, dokler nisem govoril z njim. Zdi se mi, da je bil Lenin eden izmed štirih našega veka, ki ga je bilo vredno videti in slišati. Preden pa sem imel to čast, sem porabil nad 20.000 dolarjev, in to deloma za darove ženam raznih komisarjev, deloma pa za napitnine rdečih vojakov. Nekaj sem daroval tudi sirotam in bolniškim ustanovam. In ni mi žal.

Reklo se mi je, da je Vladimir Iljč slaboten in utrujen ter ne sprejema nikogar, izvzemši svojih najbližjih prijateljev. Da

ne živi v Moskvi, marveč daleč na periferiji, v mali vasi, v malem gradu, ki je bil pred vojno last nekega bogataša. Bilo je neki petek, ko sem prebrodil zadnje zapreke in bil telefonično obveščen, da bom sprejet v nedeljo. Leninu so rekli, da mu utegnem pomagati iz njegovih težkoč in zato je pristal na moj sprejem.

Pri vratih me je najprej sprejela njegova žena, dobro zalita in okrogla, ki me je pomerila s svojimi ostrimi očmi od pete do glave. Lenin je sedel za mizo na mali verandi in imel pred seboj razne načrte. Napravil je name vtis zločinca, ki je obsojen na smrt in ki so mu dovolili, da preživi še nekaj ur življenja. Njegova karakteristična mongolska glava je izgledala kot bi bila narejena iz starega posušenega sira, popolnoma izčrpana in brez znakov pravega življenja. Iz njegovih ust, ki so bila polna slin, so štrleli močni zobje s ciničnim nasmehom. Iz njegovih nemirnih oči je izžarevalo nezaupanje in sumničenje. Ostre jastrebje oči so se od časa do časa skrivale pod debelimi trepalnicami, ki so bile polne krvi. V rokah je nervozno sukal srebrni svinčnik. Blede so bile

njegove roke in naznanjale so, da njegova smrt ni več daleč. Nikdar v svojem življenju ne bom pozabil na njegovo obličje, ki je napravilo name vtis, kot da je izklesano iz slonove kosti. Njegova ušesa so bila tako napeta, kakor da žele še pred smrtjo slišati vesti iz vsega sveta, da jih sprejmejo in razumejo.

Prvi trenutki najinega razgovora so bili mučni. Lenin me je hotel docela spoznati in razumeti. To je storil tako ležerno, kakor da izpolnjuje neko tiskovino, ki se njega sploh ne tiče. Pred njegovim rumenkastim, utrujenim obličjem si nisem drznil staviti onih vprašanj, zaradi katerih sem ga prav za prav obiskal. Razburjen zaradi prvega vtisa in okoliščine, ki me je obdajala, sem pričel hvalliti veliko njegovo delo, ki ga je storil za Rusijo. Na moj pohvalo se je porumnelo in na pol mrtvo Leninovo obličje po vsem omračilo in njegov pogled je bil ciničen, njegov nasmehek sarkastičen.

Nepričakovano in brez povoda je Lenin na ves glas z brutalnim navdušenjem zakričal: »Vse to je bilo že od nekdaj pripravljeno! Vse je bilo pripravljeno preden smo mi postali. Zunanje dr-

žave napačno mislijo, da je tu nastal neki nov sistem. To je absolutno napačno prepričanje slepih državnikov. Boljševiki niso storili nič drugega kakor to, da so se poslužili svojih pravic, ki jim gre do pripadnikom velikega ruskega naroda. Krdeča, ki šteje sto milijonov glav, ni mogoče ustrahovati brez palice, brez biča, brez tajne policije, brez terorja, brez vešal, brez prekega soda, brez ječ in brez trpljenja. Mi smo samo zamenjali ljudi, ki so na ta način gospodovali. Za časa carja je znašalo število tistih, ki so imeli vso moč in vso oblast, 60.000 plemičev in 40.000 višjih dostojanstvenikov in bogatih rodbin, torej grojišče sto tisoč ljudi. Namesto teh sto tisoč gospode upravlja in gospoduje danes okrog dva milijona boljševikov bogati Rusiji. To je napredek in velik napredek, ker je število onih, ki gospodujejo 20-krat večje, toda 98 odstotkom s tem ni nič pomaganega. Bodite popolnoma prepričani, da 98 odstotkov ruskega naroda nima od te spremembe še nobene koristi. Toda, tako biti mora. To sem sam želel in zahteval, ker pri nas tako biti mora.« (Se bo nadaljevalo.)

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Iz teme se je oglašilo zaspano mrmranje in nato se je prikazala čokata postava svetiščnega stražarja z dolgo sulico v roki.

»Milost, gospod!« je vzkliknil vojščak. »Česa želiš tako pozno?«

»Odpri nama izhod na pot Osenčja.«

»Kakor ukazuješ, gospod.«

Stražar je zopet izginil v temini stolpa ter odmaknil težke križne zapahle, da so zacvilili in zaškripali. Sumeris in Nefteta sta zagledala svetlo odprtino in prekoračila mrak notranjosti stolpa. Pred njima se je spuščalo v globino strmo južno pobočje Gore prihoda, izgubljajoč se niže doli v temnem grmovju in še temnejšem gaju oranževcev. Za izhodom se je vila vzdolž obzidja ozka pot. Obrednik in favoritka sta se napotila po njej na desno in krenila nato nekaj sto korakov od svetišča v stran na komaj vidno stezo, ki se je izgubljala poševno po bregu med oranževci. Šla sta molče drug za drugim, kakor da bi se bala motiti z govorom divjo nočno ti-

šino. Tako sta dospela naposled v gaj in skoraj z nogami tipaje šla dalje na levo. Ozemlje je postajalo skalovito, oranževci so se redčili in ozka steza se je stekala v sotesko, zastavljeno na notranji strani z visokimi, skoraj navpičnimi pečinami, na zunanji pa z nižjim in položnejšim grebenom divje raztrganih skal. Njuni koraki so plašili ogromne nočne ptice in velike netopirje, da so se glasno prhotaje s krili dvigali in odletali v temno noč. Okolica je postajala divje pošastna. Raztrgane skale so dobivale oblike belih in temnih strahov, ki so se dvigali iz tal na obeh straneh soteske, kakor da bi stali na straži ali prežali na neresljive v njihovo kraljestvo zašle žrtve. Naposled se je soteska razširila v prepad. Steza se je zavila v serpentine, vodeče na temno, v noči nevidno dno. Sumeris je obstal in se okrenil k Nefteti.

»Pred Arikdinilnim prepadom sva!« je dejal šepetaje z vidnim strahom. »Zapuščam te, gospodarica. V to temino ne

grem s teboj. Hodi sama in pazi, da se ti noga ne spodrsne. Ubila bi se. Na dnu prepada je vhod v čarovnično duplino, našla jo boš z lahkoto tudi v mraku. Zdravstvuj!«

Obrednik se je poklonil in umaknil s steze, da je mogla Nefteta mimo njega v prepad.

»Hvala ti!« je dejala in odšla dalje, ne da bi se še ozrla nazaj. Jeza nad usodo zadnjih dni ji je pregnala strah. Na strahove in grozote sploh ni mislila. Prezmala jo je le želja stopiti čimprej pred skrivnostno Arikdinilo, o kateri so v Semisiru pripovedovali najneverjetnejše stvari in so se je bali kakor nikogar na svetu. In vendar je bilo zelo majhno število tistih, ki so bili kdaj v njenem grozotnem domovanju v drobovju Gore prihoda. Tudi na faraonovem dvoru je bila čarovnica znana vsem, od sužnjev do najvišjih dvorjanov, a njeno ime se je izgovarjalo zelo poredkoma, in še takrat šepetaje, kakor ime nekaj nepopisno skrivnostnega, skoraj nepojmljivega. Strah pred njo in njenim podzemljem je bil kakor pravljica, ki so jo starši pripovedovali otrokom in ti zopet svojemu mlademu rodu. Najstarejši niso pomnili, kdaj in kod je prišla in so bili zato trdno prepričani, da je večna, neumrljiva.

Nefteta je le skrajno počasi napredovala. Z rokami se je oprijemala skal, z nogami pa je tipaje iskala poti v skoraj popolnoma temno globino.

Tako je hodila dolgo, naposled pa je prestrašena obstala. Mrzel znoj ji je obliž čelo. Pod seboj je zagledala na dnu prepada pod navpično, najmanj sto metrov visoko pečino vhod v Arikdinilino podzemlje, iz katerega je prihajala tajinstvena medla svetloba. Groza, ki je poprej ni čutila, ji je popolnoma strla pogum, in misel, da bi se vrnila, pobežnila iz tega peklenskega žrela, se ji je kar sama porodila. Okrenila se je mehanično in hotela že nazaj, toda neka čudna usodna vera, da ji more samo čarovnica pomagati, ji je zopet zaustavila korak. Prepovedala je grozo strahu in se odločila:

»Dalje pojdem, k njej, pa naj se zgodi karkoli!« je sklenila in odpravila dalje v globino.

Tako je naposled dosegla dno prepada, posuto z drobnim peskom. Ob strani nekje je žuborel studenec, sicer je pa bilo vse tiho. Tudi iz votline prihajajoča svetloba je bila nekako mrtva, negibna. Nefteti je bilo srce tako močno, da je čutila vsak utrip kakor sunek v grudi.

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Tekmovanje za prvenstvo LNP

Lep uspeh SK Železničarja v Celju — Čakovečki SK igral v Ljubljani neodločeno — SK Svoboda prvak mariborskega II. razreda

Včeraj se je tekmovalje za prvenstvo LNP nadaljevalo v Celju in v Ljubljani, dočim se je v Mariboru odigrala odločilna tekma v tekmovalju za prvenstvo mariborskega okrožja. V Celju se je podal SK Železničar, da meri svoje moči s SK Celjem, v Ljubljani pa sta se srečala Čakovečki SK in ŽSK Hermes. Železničar je svojega včerajšnjega nasprotnika gladko odpravil, dočim so se morali Čakovečani zadovoljiti z neodločenim rezultatom.

Prvenstvena tabela izgleda po včerajšnjih tekmah takole:

SK Ilirija	9	6	2	1	34:18	14
SK Železničar	8	6	0	2	32:16	12
Čakovečki SK	10	4	4	2	27:24	12
ŽSK Hermes	11	3	4	4	19:33	10
SK Celje	11	2	2	7	22:32	6
SK Rapid	4	2	1	1	11:7	5
ISSK Maribor	9	1	1	7	19:34	3

SK Železničar:SK Celje 5:2 (3:1).

SK Železničar je včeraj nastopil v Celju proti celjskemu reprezentantu v podvezni ligi, SK Celju. Z Železničarjem so se podali v Celje tudi najzvestejši prijatelji kluba, okoli 150 po številu, da bi si ogledali dogodke na zelenem polju. Bili so skoro ves čas v tesnih stikih s svojimi igralci, bodreč jih neprestano k skrajnemu naporu sil.

Prvih 20 minut je kazalo, da namerava SK Celje servirati svojo zmago od minile nedelje v Mariboru v drugi, malo predelani izdaji. Celjani so bili 20 minut v stalni in očitni premoči, kar je dalo slutiti ponovno zmago. Šele ko so se Železničarji znašli, so polagoma zamenjali vlogo s Celjani in vprizorili nevarne pohode pred celjskimi vrati. S tem je prenehal pritisk domačinov in naglo se je začela razvijati ofenziva Železničarjev, ki se je proti koncu prvega polčasa čedalje bolj stopnjevala, tako, da je prešla vsa pobuda na goste, ki so nasprotnika dobesedno blokirali. V drugem polčasu je bil polet Mariborčanov v polnem razmahu, dočim se je SK Celje s svojim sistemom vred popolnoma zrušil. Ni mogel odoleti silnemu startu gostov, ki so napeli vse sile, čim so opazili nasprotnikovo slabost in ranljivost, da izbijajo iz nove situacije čim največ koristi.

Zmaga Železničarja je bila popolnoma zaslužena, ker je bil boljši nasprotnik. Enaistorica je podala lepo kombinacijsko igro, in kar je redek primer, vsi igralci so bili na mestu. Koga pohvaliti je težko, ker bi s tem delali krivico drugim.

Sodil je g. Jordan iz Ljubljane objektivno in dobro. V predtekmi je rezerva SK

Železničarja zmagala nad rezervo SK Celja v razmerju 4:0 (0:0).

Čakovečki SK:ŽSK Hermes 1:1 (1:0).

Ljubljanska tekma za podvezno prvenstvo se je prav za prav končala s presečenjem. Po papirnati formi sodeč smo pričakovali zmago ČSK. Toda Hermes, ki je že nekajkrat prekrizal račune nasprotnikov, je tudi včeraj presenetil z dobro igro in izsilil neodločen rezultat. Sodil je g. Deržaj.

SK Svoboda:SK Gradjanski (Čakovec) 2:0 (1:0).

Na igrišču SK Železničarja se je včeraj odigrala odločilna tekma v tekmovalju za prvenstvo mariborskega okrožja LNP. Nasprotnika sta bila čakovski SK Gradjanski in SK Svoboda. Po lepi, vseskozi zanimivi igri, je SK Svoboda uspelo premagati svojega najnevarnejšega konkurenta, Svobodaši so se včeraj odlikovali z izredno dobro igro; vsi igralci so vložili v borbo vse svoje znanje ter igrali prav do konca požrtvovalno in z elanom.

Tudi Gradjanski je predvajal dobro igro

ter je kljub porazom zapustil najboljše vtise.

Sodil je g. Bergant v splošnem dobro.

SK Ptuj:SK Mura 3:2 (1:1).

V Ptuj se je včeraj odigrala prvenstvena tekma med SK Ptujem in SK Muro, ki se je končala po zelo živahni in napeti igri z zmago SK Ptuja. Sodil je gosp. Nemec iz Maribora. Predtekmo sta odigrali rezervi SK Puja in SK Mure. Rezultat 3:3.

Ostale nogometne tekme.

Zagreb: FC Roma:reprezentanca Zagreba 2:1 (1:1).

Beograd: BSK:Jugoslavija 6:0 (5:0).

Gradec: Donavitz: GAK 2:1!!; Sturm: Südbahn 4:3; Sportklub:Hakoah 5:5; Wacker:Avstrija 2:1. Prvenstvene tekme.

Dunaj: Rapid:Avstrija 2:2; Admira:Di-nau 3:3; Hakoah:Sportklub 2:2; Vienna: Libertas 4:1.

Praga: Sparta:Viktoria Žižkov 2:0; Slavija:Viktoria Plzen 1:0; Zidenice:Teplitzer FC 3:2.

Tenis

SK Rapid:SK Železničar 7:0.

V tekmovalju za prvenstvo teniških klubov sta se včeraj srečala SK Rapid in SK Železničar, in sicer so tekmovali gospodje in dame. Rezultati so bili naslednji: Gospodje: Hitzl (R):Mazi (Ž) 6:3, 6:3; Leyrer (R):Škapin (Ž) 6:1,6:4; Hol-

zinger (R): Škapin V. (Ž) 6:0, 6:4; Halbärth (R):Skrobar (Ž) w. o.; dr. Blanke (R):Skrobar (Ž) w. o.; Hitzl:Holzinger (R):Škapin-Škapin (Ž) 6:1, 6:2; Leyrer-Halbärth (R):Mazi-Skrobar (Ž) 6:4, 6:0. Dame: Lirzer (R): Borič (Ž) 6:0, 6:1; Lirzer-Legat (Ž) 6:0, 6:0; Čutič (R):Borič (Ž) 7:5, 6:2; Čutič:Legat 6:0, 6:2; Scherbaum-Halbärth (R): Borič-Verovec (Ž) 6:2, 7:5. Končni rezultat gospodje: Rapid:Železničar 7:0, dame: Rapid:Železničar 5:0.

Slov. teniški klub:SK Ptuj 6:1.

V Ptuj se je odigrala teniška tekma za prvenstvo klubov Jugoslavije med Slovenskim teniškim klubom in SK Ptujem. Po lepih bojih je Slov. teniški klub premagal svojega nasprotnika z rezultatom 6:1, in se tako kvalificiral za drugo kolo, v katerem nastopi Slov. t. kl. proti sportnemu klubu Zlatarju. Posamezni rezultati so bili naslednji: Vesely:Senčar 6:3, 6:4; inž. Gorup:Sakotnik 6:4, 7:5; dr. Muhič: dr. Blanke 2:6, 6:3, 7:5; mag. farm. Gorup:Cviki 2:6, 11:9, 7:5; inž. Gorup-Senčar:Sakotnik-Vesely 6:2, 6:4. Ostale igre je dobil Slov. t. kl. p. f.

Gospodarske vesti

Turizem je v našem narodnem gospodarstvu velevažen činitelj, propaganda tujskega prometa pa zahteva od vseh gotova izkustva na mnogovrstnih področjih njenega izvajanja. Umevno je, da moramo slediti preizkušenim primerom v deželah z dobro razvitim in dobičkanosnim turizmom, pri tem pa tudi skrbeti za to, da bodo propagandistične metode ostale vendarle svojevrstne. Najboljše propagandistične metode za tujski promet so nam na razpolago v posebnem oddelku poučne razstave o rek-lami, ki bo prirejena letos na spomladanskem velesejmu v Ljubljani z bogatimi razstavnim materialom, ki ga je dal na razpolago g. direktor Theodor Lach iz Gradca iz svojega najpopolnejšega reklamno-znanstvenega instituta v Evropi. Bogata izbira reklamnih sredstev za pospeševanje tujskega prometa je zbrana pod naslovom: »Kako kontinenti privabljajo goste.« Boljšega pregleda turistične propagande si ne moremo misliti in iz njega bo vsem, ki so zainteresirani pri razvoju turizma v naši državi, vzkliklo nešteto pobud in navodil. Razstava bo trajala od 30. maja do 10. junija t. l.

Konferenca predstavnikov lesne industrije. Včeraj je bila v Beogradu velika konferenca predstavnikov lesne industrije Jugoslavije, Romunije, Avstrije in zastopnikov Sovjetske družbe za izvoz lesa v Italijo. Na konferenci so razpravljali o ukrepih glede izvoza lesa iz Jugoslavije, Romunije, Avstrije in Rusije v Italijo glede na povišanje carin na les, ki jih je uvedla nedavno Italija.

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Mali oglasi

Razno

KOSE.

velika količina, po Din 5.— do 6.— komad, v raznih velikostih. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14. 1766

Posest

HIŠA Z VRTOM

soba, kuhinja, 12.000 Din. — Gostilna, lokal tri sobe, kuhinja, blev, 4 orale zemlje 60.000 Din. Lepo posestvo 15 orajov, hiša tri sobe, gospodarsko poslopje 90.000 Din. »Rapid«, Gosposka ulica 28. 1830

Prodaj

VELIKA OMARA ZA LED

in velika specerijska omara na prodaj pri Hausmaningerju, Cankarjeva ul. 23. 1817

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO

oddam enemu ali dvema gospodoma ali gospodičnanu. Sprejem tudi na hrano in stanovanje boljše osebe. Naslov v upravi »Večernika«. 1863

STANOVANJE IN HRANO

oddam boljšemu delavcu. Frankopanova ul. 15, dvorišče, levo. 1862

NAZNANILO

Dovolim si naznaniti, da prevzamem vse v špedicijsko stroko spadajoče prevoze, kakor: selitve, težke avto-tovore itd. po današnji krizi odgovarja-jočih cenah. Za kulantno in točno izvršitev jamčim

„Promet“ d. z o. z.

špedicij.

Vodnikov trg štev. 4

Stanovanje

SOBO IN KUHNJO

oddam. Stritarjeva ul. 25. 1859

Lepo, solmčno, trisobno

STANOVANJE

s pritlikinami v I. nadstropju oddam s 1. junijem stalni, mirni stranki. Vprašati Koroška cesta 102, pritličje. 1847

Službo išče

MLADENIČ

star 19 let, sprejme kakršnokoli nočno službo, pod zelo nizkimi pogoji. Ponudbe prosim na upravo »Večernika« pod »Zanesljivo 100«. 1865

Službo dobi

VAJENCA

za ročno in strojno mizarstvo sprejme mizarstvo za pohištvo in stavbe. Levstikova ul. 9. 1864

Oglašujte!